

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН
СОВЕТ КОРСАБАШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
422051, Республика Татарстан,
Сабинский район,
с. Корсабаш, ул. Школьная, 28
тел. (84362) 2-27-49

e-mail: korsab.sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КУРСАБАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422051, Татарстан Республикасы,
Саба районы, Курсабаш авылы,
Школьная урамы, 28 йорт
тел. (84362) 2-27-49

РЕШЕНИЕ
29.09.2021

КАРАР
№21

Саба муниципаль районы Курсабаш авыл
жирлеге чикләрендә муниципаль жир күзәтчелеге
турында Нигезләмәне раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 72 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы №131-ФЗ Федераль законның 15 ст. 4 өлеше, Саба муниципаль районы Советының «Авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнарына аерым мәсьәләләрне хәл иту буенча вәкаләтләрнең бер өлешен тапшыру турында» 26.02.2015 елгы, №296 карары һәм Курсабаш авыл жирлеге Советының «Муниципаль районның аерым мәсьәләләрен хәл иту буенча вәкаләтләрнең бер өлешен Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге советына тапшыру турында» 2015 елның 26 февралендәге 12 номерлы карары нигезендә, Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге Советы

Карап кылды:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турындагы Нигезләмәнең 6 бүлгендәге нигезләмәләрнән тыш, аның рәсми басылып чыккан көненнән, ләкин 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмыйча үз көченә керә.
3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча һәм авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга.

Авыл жирлеге башлыгы

✓

А.Р. Гаймадиев

Расланган
Саба муниципаль районы Курсабаш
авыл жирлеге Советының 29.09.2021 ел
№21 карары белән

**Курсабаш авыл жирлеге территориясендә муниципаль жир контроле турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Өлөгө нигезләмә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, граждандар (алга таба-контрольдә тотылучы затлар) жир мәнәсәбәтләре объектларына карата мәжбүри жир законнары таләпләрен үтәү тора, аларны бозган өчен законнарда административ җаваплылык каралган (алга таба – мәжбүри таләпләр);

1.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары «дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

1.4. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

жирдән файдалану өлкәсендә контролльдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контролльдә тотучы затларга карата қуела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр қуела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге территориясендә урнашкан жир мәнәсәбәтләре объектлары.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә, мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алыш барыла.

1.6 муниципаль контроль авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

1.7. Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге башлыгы Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә житәкчелек итә.

1.8 контроль органы исеменнән муниципаль контрольне түбәндәгә вазыйфаи затлар гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) Саба муниципаль районның Курсабаш авыл жирлеге башлыгы (алга таба-инспектор);

2) әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чарапар һәм контроль чарапар үткәру (алга таба – инспектор) кергән контроль органының вазыйфаи заты.

Тикшерү органының тикшерү чарасын үткәру турында Карап кабул итүгә вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Саба муниципаль районның Курсабаш авыл жирлеге башлыгы (алга таба – контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары) тора.

1.9. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.9.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мәрәҗәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнче контроль органы карапларын үтәүне тәэммин итү буенча чарапар күрергә, әгәр мондый чара законнарда караплан булса, контроль органы карапларын үтәүне тәэммин итү буенча чарапар күрергә.;

3) контроль чарапар үткәрергә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хәzmәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль-күзәтчелек чарапларының бердәм реестрында контроль чарапар үткәрергә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хәzmәttәшлек иткән очракта, мондый чарапларны үткәрергә һәм хәzmәт таныклыгын күрсәткәндә генә башка гамәлләр кылышында.

4) контроль чарапар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;;

5) контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең булуына, шулай ук контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән контроль чарапар үткәргәндә (контроль органнарын контролльлек итүче затлар белән үзара хәzmәttәшлеке таләп ителми торган контроль чарапларыннан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнен 3.3 пунктында караплан очракларда консультация бирүне гамәлгә ашыру;

6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чарапларын уздырганда катнашучы вәкилләрене, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда караплан булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараны үткәруне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чараплары һәм контроль чараплар предметына караган контролль гамәлләр нәтижәләре белән таныштыру;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хәzmәttәшлек кысаларында алышган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелө торган чарапарны билгеләгендә, курсәтелгән хокук бозу авырлыгының, аларның закон белән саклана торган қыйммәтләр өчен потенциаль куркынычының туры килүен, шулай ук хокукларны һәм законлы чикләүләрне нигезсез чикләүне булдырмаска;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чарапар үткәру һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзиadarе органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.9.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелө торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын курсәткәндә һәм контроль чара үткәру турында контроль органы карапы белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чарапар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бириүне, шулай ук документларны күчерүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу;;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чарапар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткәру мөмкинлеге булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чарапарга комачаулау фактлары буенча актлар төзөргө;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү буенча курсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торғызу турында каарлар кабул итәргә.;

7) «Полиция турында» 07.02.2011 ел, № 3-ФЗ Федераль закон нигезендә, инспекторга булган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәҗәгать итәргә.

8) контроль тәрләре турында федераль законнарда, контроль рәвеше турындағы нигезләмәдә карапган башка гамәлләр кылыша.

1.10. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарған гамәлләр һәм кабул итеп торган каарлар турында контрольлек (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм

каарлар түрүндө мәгълұматтарны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торған мәгълұмат системаларының мәгълұмат-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торған инфраструктура аша контролльдә тотучы заттарга житкеру юлы белән хәл ителә., шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълұмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә зыян кiterү (зыян кiterү) рисклары белән идарә итү

2.1. Муниципаль контроль муниципаль контрольне (алга таба-зыян (зыян) кiterү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) кiterү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) кiterүнен (алга таба – риск категориясенә) түбәндәге риск категорияләренен берсенә кертелергә мөмкин:

уртacha куркыныч;
уртacha куркынычын;
тубән куркынычын.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә керту критерийлары әлеге Нигезләмәнен 1 нче күшымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә керту ел саен аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтинал югары дәрәҗәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә зыян (зыян) кiterү куркынычы булуын раслый.

2.5. Зыян (зыян) кiterү куркынычын бәяләү максатларында закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары билгеләнә (әлеге Нигезләмәнен 2 нче күшымтасы)

2.6. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары мондый таләпләрне бозмый, әмма, ихтинал зур булғанлыктан, мондый хокук бозулар һәм закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә зыян кiterү куркынычы булуын раслый.

2.7. Контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу индикаторларына туры килүен ачыклау планнан тыш тикшерү чарасын үткәру өчен нигез булып тора. Тикшерү чарасын үткәру һәм үткәру түрүндә каар контролль орган башлыгы тарафыннан кабул ителә.

2.8. Әгәр контролль объекты муниципаль контроль органы тарафыннан билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән булса, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.9. Контроль орган контролль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе түрүндә мәгълұмат кергән көннән биш эш көне

эчендә йә куркының критерийларын үзгәртү түрүнда контроль объектының рисқ категориясен үзгәртү түрүнда Карап кабул итә.

2.10. Контроль орган рискның бер категориясенә көртөлгөн жири кишәрлекләре исемлеген алып бара (алга таба – жири кишәрлекләре исемлеге).

2.11. Жири кишәрлекләре исемлеге түбәндәгечә:

- а) жири кишәрлекенең кадастры номеры яки аның булмаганды жири кишәрлекенең урнашу урыны адресы;
- б) жири кишәрлеке көртөлгөн рисқ категориясе;
- в) жири кишәрлекен рисқ категориясенә көртү түрүнда карап реквизитлары.

2.12. Хәвеф-хәтәр категорияләре күрсәтелгөн жири кишәрлекләре исемлеге контроль органның рәсми сайтында урнаштырыла.

III. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау

3.1. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын кисәтү түбәндәгө төп максатларга ирешүгө юнәлдерелгән:

- 1) Барлық контролъдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру;
- 2) мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү;
- 3) мәжбүри таләпләрне контролъдә тотучы затларга житкерү өчен шартлар тудыру, аларны үтәү ысууллары түрүнде мәгълүматлылыкны арттыру.

3.2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау Муниципаль контролъне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программы (алга таба - профилактика программы) нигезендә ел саен гамәлгә ашырыла.

3.3. Профилактика программында каралган профилактик чаралар тикшерү органы тарафыннан үткәрелергә тиеш.

Контроль орган профилактика программында каралмаган профилактик чаралар үткәрә ала.

Муниципаль контролъне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәгө профилактик чаралар үткәрә::

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) консультация бирү.

3.4. Мәгълүмат

3.4.1. Контроль орган «Интернет» чөлтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, контролъдә тотылуучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булғанда) һәм башка рәвешләрдә мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контролълек итүче һәм башка қызықсынган затларга мәгълүмат житкерүне гамәлгә ашыра.

3.4.2. Контроль орган «Интернет» чөлтәрендәге үзенең рәсми сайтында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындағы З өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.5. Консультация

3.5.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткәрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткәрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча каарлар кабул итү тәртибе;
- 4) тикшерү органы каарларына шикаять бирү тәртибе.

3.5.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең бертиллы мәрәҗәгатьләре (5тән артык мәрәҗәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.5.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мәрәҗәгать итүченең шәхси кабул итүндә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.5.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла::

- 1) тикшерү органы каарларына шикаять бирү тәртибе.

3.5.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнары мәрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язмача жавап бирү турында запрос жибәрергә хокуклы.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

IV. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

4.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш контроль (кузәтчелек) чараларын үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез.

4.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хәzməttəşlek итәләр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш);

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чараплар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә::

- 1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;
- 2) контроль чараплар үткәрү планына кертелгән контроль чараплар үткәрү сроклары житү;
- 3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чараплар үткәрү турында күрсәтмәсе;
- 4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек иту қысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;
- 5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда-карапын үтәү срокы чыгу.

Контроль чараплар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертеп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.4. Планлы һәм плannан тыш контроль чараплары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чараплардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

- карау;
- язма аңлатма алу;
- документлар таләп иту.

4.5. Контрольлек чарасын, шулай ук документар тикшерүне күздә tota торган контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карапы кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә караплан белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәрүгә карата әлеге контроль чарасын үткәрү турында нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында караплан карап кабул иту таләп ителми.

4.6. Контроль чараплар контроль органның контроль чарапларын үткәрү турында карапында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чарапларын үткәрүгә экспертиларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чараплар үткәрүгә жәлеп ителә торган экспертилар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертиларны жәлеп итә.

4.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) төзи, ул Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган

документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча.

Мондый чара үткәру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контролълек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү көгазьләре актка күшүлүрга тиеш.

4.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру көнендә контроль чара үткәру урыны буенча башкарыла.

4.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серләрне тәшкил иткән контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.11. Контроль (кузәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контролълек итүче зат шикаятыне әлеге Нигезләмәнен 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

V. тикшерү чаралары нәтижәләре һәм контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган караплар

5.1. Контрольлек органы контролълек чарасы үткәргәндә контролълек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контролълек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда курсатмә контролълек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңға калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау чараларын үткәру турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысууллары турында теләсә нинди үтемле ысуул белән мәгълүмат житкерү турындагы таләп белән мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, әгәр контроль чара үткәргәндә граждан, оешма һәм оешмаларның эшчәнлеге, гражданнарның, оешмаларның эшчәнлеге һәм оешмаларның эшчәнлеге, шулай ук аларны саклау, Саклау, саклау һәм башка мәсьәләләр буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә;, контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы, алар житештерә торган һәм сата торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган

кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен турыдан-туры куркынычын тудыралар, бу мондый зыян (зыян) китергән;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыklаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә.;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, курсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, курсәтмәне мәжбүри үтәу турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү курсынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәу, башка чаралар үткәру буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне каарга.

5.2. Курсәтмә әлеге Нигезләмәнен 3 нче күшымтасы нигезендә форма буенча рәсмиләштерелә.

5.3. Курсәтмәнен үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат курсәтмәнен үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр күшүп, контроль органга хәбәр итә.

5.4. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнен 5.1 пунктындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән каарның үтәлү срогы чыккач яисә курсәтелгән каар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырганда, контроль органы каарның үтәлешен бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

5.5. Курсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәу очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка курсәтмәнен үтәлеше турында хәбәрнамә жибәрә.

5.6. Әгәр курсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан мәгълүматлар тапшырылмаса яисә алар нигезендә каарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган әлеге каарның үтәлешен документар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән каарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рөхсәт ителә.

5.7. Әлеге Нигезләмәнен 5.6 пунктында каралган контроль чараны үткәру нәтижәләре буенча контроль орган каарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнен 5.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган каарны, аны үтәүнен яңа срокларын курсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, курсәтмәне мәжбүри үтәу турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чаралар күрә.

5.8. Планлы тикшерү чаралары

5.8.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан төzelә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

5.8.2. Куркынычның аерым категорияләренә көртөлгөн контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткөрү төрлөре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

5.8.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәге төрләрен үткәрергә мөмкин:

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

Урта риск категориясенә көрә торган объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.

Уртача риск категориясенә караган объектларга карата документар тикшерү үткәрелә.

5.8.4. Урта риск категориясенә көртөлгөн контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткөрү вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Уртача риск категориясенә көртөлгөн контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткөрү вакыты-5 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә көртөлгөн контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

5.9. Планнан тыш тикшерү чаралары

5.9.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

5.9.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү түрындагы карап мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алыш кабул ителә.

5.9.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларыннан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

5.9.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

5.10. Документар тикшерү

5.10.1. Документар тикшерү астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (кузәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карапларын үтәү белән бәйле документлар.

5.10.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дөреслеге нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәклө башка документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләп алыштаннан соң ун эш көнө эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга жибәрергә тиеш.

5.10.3. Документар тикшерү үткөрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка вакытыннан бирле кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә курсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәkle документларны тикшерү органына жибәрергә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын жибәргәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәkle аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

5.10.4. Документар тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) документлар таләп итү;
- 2) язма аңлатма алу.

5.10.5. Контроль чара үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренен, шул исәптән фотога тәшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәkle һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә курсәтелгән срокта кирәkle документларны контроль органга жибәрә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлеге булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәkle документларны тапшыра ала.

Фотога тәшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткөрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукуы бирелә.

5.10.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы 2 эш көненнән дә соңға калмыйча ирекле формада язмача аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганды текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язулары турында билге ясыллар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

5.10.7. Актны рәсмиләштерү контроль органын документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

5.10.8. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланғаннан соң биш өткөннен дә соңға калмыйча жибәрелә.

5.10.9. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

5.11. Күчмә тикшерү

5.11.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чарапарын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылығы һәм дөреслеге белән танышырга;;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылучы контроль объектларының өлеге Нигезләмәнең 5.11.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) һәм контроль чарапарының башка тере кысаларында каралган кирәклे контроль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

5.11.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәру очракларыннан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәру турында, күчмә тикшерүне үткәру турындагы каарның күчермәләрен контрольлек итүче затка жибәрү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатьтән дә соңға калмыйча, хәбәр итә.

5.11.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклығын, күчмә тикшерү үткәру турындагы каарның күчермәсен күрсәтә, шулай ук контроль чарапарының Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

5.11.6. Күчмә тикшерүне үткәру вакыты ун эш өткөннен дә артмый.

5.11.7. Күчмә тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) документлар таләп иту;
- 3) язма аңлатма алу;
- 4) инструменталь тикшерү.

5.11.8. Карав инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

5.11.9. Инструменталь тикшерү маҳсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рөхсәт алган инспектор яки белгеч тарафыннан башкарыла.

Инструменталь тикшеру нәтижәләре буенча инспектор яки белгеч тарафыннан инструменталь тикшеру беркетмәсе Төзелә, анда күрсәтелә:

- аны төзү датасы һәм урыны;
- инспекторның яисә беркетмә төзегән белгечнен вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары;
- контрольдә тотучы зат турында мәғълүмат;
- маҳсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшеру методикалары кулланыла торган тикшеру предметы;
- инструменталь тикшеру нәтижәсе, инструменталь тикшеру үткәргендә контролъгә алышырга тиешле күрсәткечләрнең нормалаштырыла торган әһәмияте
- әлеге күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтижәләр;
- инструменталь тикшеру нәтижәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәғълүматлар.

5.11.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосүрәткә, аудио - һәм видеоязмага, дәлилләрне теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очракларының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5.11.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру әлеге Нигезләмәнең 5.10.5 һәм 5.10.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.11.12. Күчмә тикшерү тәмамланғаннан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәру турындагы мәғълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Актны дистанцион багланышлар чарапарын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

5.11.13. Күчмә тикшерүне үткәру, эшчәнлек алып бару) урыны буенча контролълек итүче зат булмау сәбәпле, йә контролълек итүче зат эшчәнлегенең фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткәру яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән контролълек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзи һәм контролъдә тотылучы затка тәртиптә контролъ чаралар үткәру мөмкинлеге турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган. Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, әлеге чор кысаларында контролъ гамәлләр кылышырга хокуклы.

5.11.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контролъ органга очракларда контролъ чаралар үткәргәндә булмау турында мәғълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтsezлек;

2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;

3) Россия Федерациясе Жинаяты-процессуаль кодексы нигезендә контроль чарапар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чарапарын сайлау;

4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат көргөндә контроль чарапар үткәру тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданинның әлеге мәрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә.

5.12. Күчмә тикшерү

5.12.1. Күчмә тикшерү контролльлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнен үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

5.12.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерым структур бүлекчәләрнен) урнашкан (эшчәнлек алыш бару), гражданинның эшчәнлек алыш бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контролльлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

5.12.3. Күчмә тикшерү контролльлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә. Бер объектны (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендәгә Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артый.

5.12.4. Күчмә тикшерү нәтиҗәләре буенча 5.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган каарлар кабул ителә алмый.

VI. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү.

6.1. Алар фикеренчә, муниципаль контролльне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контролльлек итүче затлар контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның (алга таба – вазыйфаи затлар) түбәндәгә каарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы.:

- 1) контроль чарапар үткәру турында каарлар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чарапар актлары, курсәтмәләр;
- 3) контроль чарапар кысаларында вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәл кылмау).

6.2. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын кулланып, контроль органга электрон рәвештә контроль органга тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять

биргендә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

6.3. Контроль органның каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

6.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин. Контроль органы курсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан курсәтмә алышыннан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

6.5. Шикаять бирү согының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торғызылырга мөмкин.

6.6. Контроли्रуемое зат, подавшее шикаять, карап кабул ителгәнче, шикаять буенча ала чакыртырга аны. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рәхсәт ителми.

6.7. Шикаятьтә контроль органның шикаять белдерелә торган каарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

6.8. Тикшерү органы житәкчесе (житәкче урынбасары) шикаятьне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча карап кабул ителә:

- 1) контроль органның шикаять бирелә торган каарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) контроль органның шикаять бирелә торган каарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карап турында мәгълүмат шикаять биргән контрольлек итүче затка, карап кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

- 6.9. Шикаять үз эченә алыша тиеш:
- 1) вазыйфаи затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карапы һәм (яки) шикаять бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы) ;
  - 2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алыш бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдә тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме(булса), шикаятьне карап вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карап кабул итү өчен кирәклө ысуул;
  - 3) контроль органның шикаять бирелә торган каары һәм (яки) аның вазыйфаи затның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять биргән контрольдә тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;
  - 4) тикшерү органы карапы һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;
  - 5) шикаять биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;
  - 6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

6.10. Шикаять үз эченә тиеш түгел, үз эченә нецензурные яки оскорбительные выражения, янаулар тормыш, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә контроль органның вазыйфаи затларының яки аларның гайлә әгъзаларының.

6.11. Шикаятьне бирү, «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» федераль дәүләт мәғълүмат системасы ярдәмендә, тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмkin.

6.12. Контроль орган шикаять алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында Карап кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнен 6.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаять бирү өчен югалган срокны торғызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаять бирү өчен югалган срокны торғызу турындагы үтенечнамәне канәтгәтләндерүдән баш тарттылар;

3) шикаять буенча карап кабул ителгәнчे, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карапы бар;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән иде;

6) шикаятьне контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә зыян китерү яисә кимсетү белдерүләре, янаулар үз эченә алган.;

7) элегрәк әлеге контрольдә тотылучы затның шикаять белән кабат мөрәжәттән итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шикаятьне карап тикшерүдән баш тарту алынды һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаять тиешле органга тапшырылды;

9) Россия Федерациясе законнарында тикшерү органы каарларына шикаять бирүнен суд тәртибе генә караплан.

6.13. Әлеге Нигезләмәнен 6.12 пунктындағы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсө булып тормый һәм контроль органы каарларына, вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

6.14. Шикаятьне караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнен мәғълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнен мәғълүмати системасын куллана.

6.15. Шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә карапалырга тиеш.

6.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге исключительных очракларда:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хәzmәт тикшерүенә шикаять белдерелә торган вазыйфаи затка карата эш итү;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган вазыйфаи затның булмавы.

6.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәғълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга

хокуклы. Контрольдә тотучы зат өлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алышын мизгелгә кадәр, ләкин запрос жибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алышында шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

6.18. Шикаять биргән контрольдә тотучы заттан дәүләт органнары, җирле үзидарे органнары яки ул қарамагындағы оешмалар қарамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карапы кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

6.19. Кабул ителгән карапның законлылығын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) қылышын гамәлнең (гамәл қылмау) бурычы контроль органга йөкләнә.

6.20. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тубәндәге карапларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) контроль органы карапын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы карапын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карап кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл қылмауларын) законсыз дип таный һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карап Чыгара.

6.21. Кабул ителгән карапның нигезләнеше, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган карапы контрольлек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүненең региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

VII. Контроль орган әшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү

7.1. Контроль органы әшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль җир контроле өлкәсендә муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Эшчәнлек нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына керә:

- 1) муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре;
- 2) муниципаль җир контроленең индикатив күрсәткечләре.

7.3. Муниципаль җир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль җир контроленең индикатив күрсәткечләре муниципаль районның вәкиллекле органы карапы белән расланы.

7.4. Контроль орган ел саен 248-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алыш, муниципаль җир контроленең әзерләүне гамәлгә ашыра.

7.5. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр әлеге Нигезләмәнең 4 нче күшымтасында билгеләнгән.

7.6. Докладны әзерләүне оештыру муниципаль жир контроле өлкәсендә вәкаләтле органга йөкләнә.

1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турындағы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын күркүнүчлік категорияләренә керту критерийлары

1. Урта риск категориясенә керә:

- а) каты көнкүреш калдыкларын күмү һәм урнаштыру, зиратларны урнаштыру өчен билгеләнгән жир участоклары һәм алар янәшәсендәге жир участоклары;
- б) гараж һәм (яки) торак төzelеше, шәхси ярдәмче хужалық алыш бару өчен билгеләнгән жир участоклары (йорт яны жир участоклары);
- в) гомуми кулланылыштагы су объектларының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан яисә янәшәсендәге жир кишәрлекләре.

2. Рөхсәт ителгән жир кишәрлекләре уртача риск категориясенә керә:

- а) авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр категориясенә караган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре, урман фонды жирләре, аеруча саклана торган территорияләр һәм объектлар жирләре, запас жирләр белән чиктәш торак пунктлар жирләре категориясенә керә.;
- б) сөнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәэмим итү өчен жирләр, оборона, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр категориясенә керә, автомобиль юллары, тимер юллар, труба үткәргеч транспорт, электр линияләре һәм авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә торган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән чиктәш жирләрдән тыш;
- в) авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә һәм торак пункт жирләре категориясенә караган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән чиктәш.

3. Түбән риск категориясенә урта яки уртача риск категориясенә кертелмәгән барлық башка жир кишәрлекләре керә.

2 нче күшымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелүче мәжбүри таләпләрне бозу Рискы индикаторлары исемлеге

1. Жир кишәрлекенең контрольдә тотылучы зат тарафыннан кулланыла торган мәйданының жир кишәрлекенә хокук билгели торган бердәм дәүләт күчесез милек реестрында булган мәйданына туры килмәве.
2. Жир кишәрлекен контрольдә тотучы зат тарафыннан жир кишәрлекеннән файдалану максатыннан файдалану турында белешмәләр күчесез милекнең Бердәм дәүләт реестрында, жир кишәрлекенә хокук билгели торган документларда булган жир кишәрлекеннән фактта файдалануның туры килмәве.
3. Жир кишәрлекен бирү вакытыннан алып өч елдан артык вакыт узса яки жир кишәрлекен арендалау килешүендә курсәтелгән жир кишәрлекен үзләштерү срокы тәмамланса, ә жир кишәрлекендә характеристлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь төзелеш объекты булмау, төзелеш эшләре алып бару һәм жир кишәрлекеннән файдалану буенча башка гамәлләр һәм рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү шартлары нигезендә башка гамәлләр булмау).
4. Жир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны рәсмиләштерүгә мәжбүри таләпләрне үтәмәү.

З нче Күшымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турыйндағы нигезләмәгә үзгәрешләр көртү хакында

Тикшерү органы курсәтмәсе формасы

Контроль орган бланкы

(контрольлек итүче зат житәкчесе вазыйфасы курсәтелә)

(контрольдә тотучы затның тулы исеме курсәтелә)

(фамилиясе, исеме, атасының исеме курсәтелә
(булганда) житәкчесе контролирируемого зат)

(контрольлек итүче затның урнашу урыны курсәтелә)

КАНУН

(контрольдә тотылучы затның тулы исеме курсәтелә)
ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турыйнда

Нәтиҗәләр буенча

(тикшерү чарасының төре һәм формасы нигезендә курсәтелә
тикшерү органы карары белән.
үткәрелгән

(контроль органның тулы исеме курсәтелә)
карата _____
(контрольдә тотучы затның тулы исеме курсәтелә)
чорында «__» _____ 20__ «__» _____ 20__

(контроль чараны үткәрү турыйнда тикшерү органы актының исеме һәм реквизитлары курсәтелә)

нигезендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланды _____
законна:

(әлеге мәжбүри таләпләр билгеләнгән структур норматив хокукий актлар берәмлекләрен курсәтеп, мәжбүри таләпләрне бозу очраклары күчерелә)

Бәяң ителгәннәр нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенең 1 пункты нигезендә

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

боера:

1. Ачықланган мәжбүри таләпләрне бозуларны вакытында бетерергә:

«_____» 20_____ кадәр.

2. _____

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

ачықланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр күшүп, вакытында ачықланган бозуларны бетерү турында «_____» 20_____ кадәр житкерергә.

Әлеге күрсәтмәнең билгеләнгән сротта үтәлмәве Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылыкка кiterә.

(контроль чарапар үткәрүгә вәкаләтле
вазыйфаи затның вазыйфасы, фамилиясе, исеме,
атасының исеме (булганда), имзасы)

4 нче Күшымта
 Татарстан Республикасы Саба муниципаль
 районы Курсабаш авыл жирлеге чикләрендә
 муниципаль жир контроле турыйндағы
 нигезләмәгә үзгәрешләр көртү хакында

Муниципаль жир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан
 күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

A	Муниципаль жир контроленең мөһим нәтижәләренә ирешү дәрәҗәсен чагылдыра торган нәтижәлелек күрсәткечләре			
A.1.	Хокук билгели торган документлар нигезендә файдаланыла торган жир кишәрлекләре өлеше (рәхсәт ителгән файдалану)	Кпр x 100% / Кипн	Кипн-билгеләнеше буенча файдаланыла торган жир кишәрлекләре саны (шт.) Кпр - тикшерелгән жир кишәрлекләре саны (шт.)	50% ким түгел
A.2.	Тикшерү барышында ачыкланган хокук бозулар бетерелгән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен	Кун x 100%/ Кн	Жир кишәрлекләрен арендалаган өчен көргөн табыш нәтижәләре Кн-жир законнарын бозу очраклары ачыкланган жир кишәрлекеннән файдаланучылар саны	50% ким түгел

Индикатив күрсәткечләр

B1.	Параметрларны характерлаучы индикатив күрсәткечләр үткәрелгән чаралар				
B.1.1	План (рейд) биремнәре (күзәтүләр) үтәле ше	Врз = (РЗф / РЗп) x 100	Врз-план (рейд) биремнәренең (күзәтүләрнен) үтәлеше % РЗф-үткәрелгән план (рейд) биремнәр саны (карау) (б.) РЗп-расланган план (рейд) биремнәр саны (карау) (бер.)	100%	Расланган план (рейд) биремнәре (караулар)
B.1.2	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре	Ввн = (Рф / Рп) x 100	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре Рф - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.) Рп-планнан тыш тикшерүләр үткәрү өчен күрсәтмәләр саны (бер.)	100%	Контроль органга көргөн хатлар һәм шикаятыләр
B.1.3	Нәтижәләр буенча шикаять бирелгән тикшерүләр өлеше	Ж x 100 / Пф	Ж-шикаятыләр саны (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны	0%	
B.1.4	Нәтижәләр дөрес түгел дип табылган тикшерүләр өлеше	Пн x 100 / Пф	Пн-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)	0%	
B.1.5	Милекче булмау сәбәпле үткәрелмәгән планнан тыш	По x 100 / Пф	Тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле	30%	

	тикшерүләр өлеше h. б.		үткәрелмәгән тикшерүләр (бер.)Пф- үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)		
B.1.6 .	Плannan тыш тикшерүләр үткәрү түрында прокуратурага килештерүгә жибәрелгән гаризаларның өлеше (аларны килештерүдән баш тарткан)	Кзо x 100 / Кпз	Кзо-килешүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) Кпз-килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
B.1.7 .	Нәтижәләр буенча материаллар каарлар кабул итү өчен вәкаләтле органнарга жибәрелгән тикшерүләр өлеше	Кнм x 100 / Квн	Безгә-вәкаләтле органнарга жибәрелгән материаллар саны (бер.) Квн-ачықланган тәртип бозулар саны (бер.)	100%	
B.1.8 .	Үткәрелгән профилактик чаралар саны			Шт.	
B.2. Файдаланылган хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив курсәткечләр					
B.2.1 .	Штат берәмлекләре саны			кеше	
B.2.2	Муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә контроль чаралар йөкләмәсе	Км / Кр= Нк	Км-контроль чаралар саны (бер.) Кр-муниципаль контроль органы хезмәткәрләре саны (бер.) Нк-1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.)		

